

Sygn. akt IV U 1330/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jacek Witkowski

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania C. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 16 października 2015 r. (Nr (...))

w sprawie C. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1330/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16.10.2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) przyznał wnioskodawczyni C. Z. emeryturę od 10.10.2015 r., tj. od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Jednocześnie, na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 237 poz. 1656 ze zm.) organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonej rekompensaty, ponieważ nie wykazała, by przez okres co najmniej 15 lat pracowała w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy podał, iż ubezpieczona nie przedstawiła stosownego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Od decyzji tej odwołanie złożyła ubezpieczona C. Z., która podała, iż pracowała w Wojewódzkiej Spółdzielni Pracy (...) w W. oraz Zakładach (...) S. A. Zakład w W. jako nawijacz cewek w pełnym wymiarze. Praca ta polegała na ciągłym kontakcie z cyną oraz klejem budaprenem. Z zakładów tych nie otrzymała jednak stosownych świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczona wskazała natomiast, iż legitymuje się wyrokami Sądu Rejonowego w Węgrowie, który ustalił, w jakim charakterze świadczyła pracę.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS powtórzył argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji. Stwierdził również, iż orzeczenia, na które ubezpieczona powołała się w odwołaniu, tj. wyroki

Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 1.02.1996 r. (sygn. akt IV P 102/95) oraz z dnia 30.09.1996 r. (sygn. akt IV P 193/95), w myśl art. 366 kpc nie mają mocy wiążącej dla organu rentowego, gdyż ten nie był stroną w przywołanych postępowaniach.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczona C. Z. (poprzednie nazwisko C.), urodzona (...), w dniu 21.09.2015 r. złożyła do pozwanego Oddziału ZUS wniosek o przyznanie emerytury z rekompensatą (wniosek k. 1-3 akt ZUS).

Do tego wniosku ubezpieczona dołączyła odpisy prawomocnych wyroków wydanych przez Sąd Rejonowy w Węgrowie: z dnia 1.02.1996 r. w sprawie z powództwa ubezpieczonej przeciwko Wojewódzkiej Spółdzielni Pracy (...) w W. IV P 192/95 oraz z dnia 30.09.1996 r. w sprawie powództwa ubezpieczonej przeciwko Zakładom (...) S. A. w W. (wyroki k. 7-8 akt ZUS). W pierwszym z przywołanych orzeczeń, Sąd ustalił, że C. Z. (poprzednio C.) pracowała od 1.09.1972 r. do 30.11.1983 r. w Wojewódzkiej Spółdzielni Pracy (...) w W. w warunkach szkodliwych dla zdrowia. W drugim zaś orzeczeniu, Sąd ten ustalił, iż C. Z. (poprzednio C.) pracowała w okresie od 1983 r. do 1995 r. w Zakładach (...) S. A. w W. w szczególnych warunkach uprawniających do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

Organ rentowy stwierdził, iż ubezpieczona nie wykazała, by legitymowała się co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. W związku z powyższym zaskarżoną decyzją z dnia 16.10.2015 r. ZUS przyznał C. Z. emeryturę od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego, tj. od 10.10.2015 r. i jednocześnie odmówił przyznania jej rekompensaty (k.10 akt ZUS).

Ubezpieczona nie pobierała emerytury w wieku obniżonym (bezsporne, akta ZUS).

W toku postępowania odwoławczego, Sąd Okręgowy ustalił, iż w dniu 1.09.1972 r. C. Z. rozpoczęła pracę w Wojewódzkiej Spółdzielni Pracy (...) w W. na stanowisku nawijaczki cewek. Pracę tę ubezpieczona kontynuowała do dnia 30.11.1983 r. W ramach zatrudnienia na tym stanowisku ubezpieczona zajmowała się nawijaniem zwojów miedzianego drutu. C. Z. wkładała do maszyny cewkę oraz drut, po czym odpowiednio nawijała drut. W dalszej kolejności ubezpieczona miała za zadanie, za pomocą gorącej cyny oraz kalafonii, zalutować metalowe końcówki drutu na cewce. Powyższe odbywało się poprzez zanurzanie drutu w naczyniach, które były podgrzewane na kuchenkach elektrycznych. Po wykonaniu tych czynności ubezpieczona oklejała cewki folią oraz zaklejała folię przy użyciu kleju butapren.

Następnie, tj. od dnia 1.12.1983 r. do 31.05.1995 r. ubezpieczona była zatrudniona w pełnym wymiarze w Zakładach (...) S. A. w W. na stanowiskach nawijaczki, nawijaczki wykańczarki oraz montera centrali telefonicznych. W rzeczywistości jednak do zadań C. Z. należało wykonywanie takich samych czynności, jak podczas pracy w Wojewódzkiej Spółdzielni Pracy (...) w W. (zeznania ubezpieczonej k. 10-10v, i k. 39v-40, zeznania świadków: W. W. k. 24v-25, A. D. k. 25, I. Ś. k. 25-25v oraz A. J. k. 39v-40, świadectwa pracy k. 6 i 7 akt ZUS z wniosku o rentę, dokumenty zgromadzone w aktach osobowych z Wojewódzkiej Spółdzielni Pracy (...) w W., w tym świadectwo pracy k. 1 oraz angaż k. 6, dokumenty zgromadzone w aktach osobowych z w Zakładów (...) S. A. w W., w tym umowa o pracę z dnia 1.12.1983 r., świadectwo pracy).

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 2 pkt 5 w zw. z art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 965), przez rekompensatę należy rozumieć odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sporną okolicznością na gruncie niniejszej sprawy było ustalenie, czy C. Z. legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczona nie spełnia powyższego warunku.

Na wstępie odnieść się należy do powoływania się przez ubezpieczoną na wyroki Sądu Rejonowego w Węgrowie 1.02.1996 r. oraz z dnia 30.09.1996 r. Orzeczenia te, w odniesieniu do ustalenia wykonywania przez C. Z. pracy w warunkach szczególnych w okresie od 1983 r. do 1995 r., nie wiążą Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie. Jak przyjmuje się w orzecznictwie (uzasadnienie do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 stycznia 2016 r. III AUa 740/15) prawomocny wyrok zapadły pomiędzy pracodawcą a pracownikiem, ustalający wykonywanie pracy w szczególnych warunkach nie jest wiążący dla organu rentowego i sądu ubezpieczeń społecznych. W postępowaniu wywołanym wnioskiem o emeryturę zarówno organ rentowy jak i sąd mają obowiązek suwerennego i autonomicznego ustalenia, czy ubezpieczony rzeczywiście pracował w warunkach szczególnych. Mocy wiążącej prawomocnego wyroku w rozumieniu art. 365 § 1 kpc nie można rozpatrywać w oderwaniu od art. 366 kpc, który przymiot powagi rzeczy osądzonej odnosi tylko "do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami". Związanie sądu prawomocnym orzeczeniem, zapadłym w innej sprawie, na podstawie art. 365 § 1 kpc, występuje w zasadzie przy tożsamości nie tylko przedmiotowej, ale i podmiotowej obu tych spraw.

Na marginesie jedynie zaznaczyć należy, iż w pierwszym z przywołanych wyroków Sąd Rejonowy w Węgrowie ustalił, iż ubezpieczona w latach 1972-1983 pracowała w warunkach szkodliwych. Zakres pojęć pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz pracy w warunkach szkodliwych nie jest tożsamy. Stąd też okoliczność legitymowania się orzeczeniem sądu stwierdzającym pracę w warunkach szkodliwych lub otrzymywanie dodatku do wynagrodzenia za pracę w warunkach szkodliwych nie może przesądzać o zatrudnieniu w warunkach szczególnych czy o pracy w szczególnym charakterze. Decydujące dla kwalifikacji pracy w drugiej z przytoczonych kategorii na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest bowiem umieszczenie w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Podane we wskazanym akcie prawnym prace stanowią katalog zamknięty. Nie jest zatem możliwe uznanie do tej kategorii pracy, która nie została wymieniona w przywołanym wykazie. W paragrafie 2 ust. 1 tego rozporządzenia uregulowano ponadto, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Podkreślić należy, iż zeznań C. Z. oraz zatrudnionych w podobnym co wymieniona okresie, w Wojewódzkiej Spółdzielni Pracy (...) w W. lub w Zakładach (...) S. A. w W., świadków: W. W., A. D., I. Ś. oraz A. J. wynika, że do zadań ubezpieczonej należało zarówno nawijanie zwojów miedzianego drutu na cewkę, lutowanie jego końcówek jak i oklejanie cewki folią. Zeznania te zasługują na wiarę. Są logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Z zeznań tych wynika, iż ubezpieczona wykonywała podobne czynności będąc zatrudniona w obu zakładach pracy.

Pracy ubezpieczonej nie można uznać za świadczonej przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, o którym mowa w dziale II tj. w energetyce, w wykazie A stanowiącym załącznik do powyższego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 24 czerwca 2015 r. I UK 359/14 nawiązując do tej kategorii prac wskazał, iż energetyka, to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczaniem jej odbiorcom. Nie jest (więc) uzasadnione zaliczanie do prac szkodliwych w "energetyce" wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych (...) za prace w szczególnych warunkach w energetyce mogą być uznane tylko takie prace, które są realizowane w przedsiębiorstwie działającym w ramach tej gałęzi przemysłu (branży) i które polegają na montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, ściśle związanymi z wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej. Chodzi przy tym o kwalifikowany charakter tych prac wynikający właśnie z wykonywania ich w obrębie "systemu energetycznego", w skład którego wchodzi zakłady wytwarzające (przetwarzające) energię elektryczną i ciepłą oraz przesyłające (dostarczające) tę energię do odbiorców.

W dalszej części uzasadnienia Sąd ten podał, iż prace remontowe (wymienione w dziale II Wykazu A) powinny być wykonywane przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej. Pogląd ten należy analogicznie zastosować w przypadku montażu urządzeń elektroenergetycznych. W odniesieniu do pracy wykonywanej przez ubezpieczoną stwierdzić należy, iż obydwie zatrudniające ją podmioty nie zajmowały się ani wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej i ciepłej, ani przesyłaniem (dostarczaniem) energii do odbiorców. Z tych też względów nie można uznać, by praca C. Z. jako nawijaczki cewek świadczona była w sektorze energetycznym w rozumieniu działu II wyżej wymienionego wykazu A i z tego powodu nie jest możliwe zaliczenie tej pracy do świadczonej w warunkach szczególnych.

Czynności, które wykonywała C. Z. nie mogą być również uznane za wymienione w wymienionym wyżej wykazie A w dziale III tj. w hutnictwie i przemyśle metalowym ani pod poz. 69, tj. obsługa automatów do produkcji drutu kołczastego lub wyrobów z drutu, ani pod poz. 83 lutowanie płyt, blach i przewodów ołowianych oraz metali nieżelaznych. Odnośnie pierwszego rodzaju zatrudnienia podkreślić należy, iż C. Z. nie pracowała ściśle przy produkcji drutu lub wyrobów z drutu, lecz jedynie zajmowała się zawijaniem na cewkę wytworzonego już drutu. Z kolei lutowanie o którym mowa w drugiej z kategorii prac, nie było nawet dominującą czynnością w pracy ubezpieczonej. Stanowiło ono bowiem jedne z kilku zadań przypisanych C. Z., obok umieszczania w maszynie cewki oraz drutu jak również zaklejania cewek. Tymczasem, aby uznać dane zatrudnienie za pełnione w warunkach szczególnych konieczne jest, by praca wymieniona w wykazie A była jednocześnie świadczona stale i w pełnym wymiarze. Lutowanie przy użyciu cyny i kalafonii nie było zaś głównym obowiązkiem ubezpieczonej. Dlatego też nie można uznać, by ubezpieczona pracowała stale i w pełnym wymiarze przy lutowaniu. Z tych samych powodów pracy ubezpieczonej nie można również zakwalifikować jako uregulowanej w powyższym wykazie A dziale III pod poz. 76 tj. jako pracy w hartowniach i wytrawialniach, praca ocynkowaczy, ocynowaczy, kadmowaczy oraz galwanizerów cynkiem, miedzią, chromem, kadmem i niklem. Ubezpieczona nie zajmowała się bowiem ściśle cynowaniem końcówek drutu przez cały okres pracy, gdyż do jej zadań należało również oklejanie cewek folią.

C. Z. świadczyła pracę przy nawijaniu zwojów miedzianego drutu, nie zaś przy produkcji kabli, o której mowa pod poz. 88 działu III wykazu A do wymienionego wyżej rozporządzenia. Dlatego jej zatrudnienie nie może być traktowane jako uregulowane pod przywołaną pozycją.

Do zadań ubezpieczonej m. in. należało zaklejanie folii przy użyciu butaprenu. Czynności tych nie można jednak zakwalifikować jako żadnej z prac wymienionych w cyt. wyżej rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w dziale IV tj. w chemii. Używanie kleju nie stanowi ani samej produkcji klejów z poz. 18 tegoż działu, ani produkcji chemicznych środków pomocniczych wytwarzanych z użyciem toksycznych surowców lub półproduktów z poz. 44 tego samego działu.

Na uwagę zasługuje, iż jak wynika z akt osobowych prowadzonych przez Zakłady (...) S. A. w W., ubezpieczona ubiegała się o otrzymanie świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Podanie ubezpieczonej zostało jednak załatwione odmownie, z uwagi na to, że praca, którą wykonywała nie została umieszczona w wykazie do rozporządzenia Rady Ministrów. Sąd, po analizie przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego doszedł do takiego samego wniosku. Zaznaczyć należy, iż również inni pracownicy zatrudnieni na wydziale nawijalni cewek, jak przesłuchiwani w toku postępowania świadkowie W. W. oraz I. Ś., nie uzyskali od tego pracodawcy stosownego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Tym samym, skoro ubezpieczona nie wykazała, by pracowała przez okres 15 lat w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to uznać należy, iż nie nabyła spornego prawa do rekompensaty do emerytury. W konsekwencji, zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie.